

Sztuka, która przełamuje bariery i granice

Osoby niepełnosprawne, seniorzy, Romowie i wybitnie uzdolniona młodzież. Co łączy, te pozornie niezwiązane ze sobą, grupy społeczne? Okazuje się, że bardzo dużo. Wystarczy mieć talent, pasję, energię do działania i odwagę podążania za głosem serca. Tak, jak uczestnicy mikroprojektu „Rozwój twórczych zainteresowań szansą na wzrost edukacji kulturalno-przyrodniczej pogranicza polsko – słowackiego” organizowanego przez nowosądeckie Stowarzyszenie Muzyka Świata AKORD w partnerstwie z Obciążnym združeniem Nový domov. Mikroprojekt współfinansowany jest przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz z budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu „Tatry” w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020.

Wspomniany mikroprojekt, to kolejne już przedsięwzięcie Stowarzyszenia AKORD, którego celem jest integracja poprzez sztukę różnych wykluczonych i zmarginalizowanych grup, tym razem na pograniczu Polski i Słowacji.

– Nasza inicjatywa realizowana jest w 16 miejscowościach i obejmuje 8 powiatów – mówi Anna Kroj, prezes Stowarzyszenia. – Po stronie polskiej swój akces zgłosiły powiaty: nowosądecki, gorlicki, limanowski i nowotarski, zaś po słowackiej Samorządowy Kraj Preszowski, a dokładnie okres Stara Lubovna, Bardejov, Kezmarok i Levoča. Mikroprojekt potrwa od maja 2017 roku do stycznia 2018 i obejmie szereg różnorodnych działań prowadzonych na przygranicznych terenach Polski i Słowacji.

Sam pomysł integracji różnych grup społecznych poprzez sztukę narodził się w głowie Mirosława Witkowskiego, muzyka i energetycznego animatora kultury. – Tży lata temu realizowałem projekt polsko – słowacki, którego zwieńczeniem był mój udział w słowackim X Factorze oraz występ u boku Heleny Vondráckovej i Karela Gotta. Już wtedy wpadłem na pomysł zorganizowania wspólnego przedsięwzięcia, którego celem będzie aktywizacja członków różnych wykluczonych grup po obydwu stronach granicy oraz pokazanie, jak wielki potencjał

artystyczny kryje się w tych środowiskach. A połączenie muzyki ludowej, bardzo popularnej zwłaszcza na terenie Słowacji, z muzyką nowoczesną wydawało się być znakomitym sposobem na osiągnięcie tego celu.

Aby zrealizować tak ambitne przedsięwzięcie, mikroprojekt, w którym bierze udział ponad 480 uczestników z Polski i Słowacji, podzielony został na 3 etapy – cykl przeglądów regionalnych zatytułowanych „Poszukiwacze Artystycznych Pereł”, twórcze warsztaty przeznaczone dla wyłonionych w przeglądach uczestników oraz 16 interaktywnych koncertów galowych.

– Przede wszystkim staraliśmy się wyłonić nowe, twórcze osobowości, które zechciałyby zaprezentować swój talent i umiejętności na scenie – mówi Mirosław Witkowski i dodaje, że formuła przeglądu zrywa z obowiązującymi dotychczas w tego typu imprezach schematami. – Nie interesuje nas rywalizacja, nie promujemy „cywilizacyjnej spartakiady sukcesu”. Najważniejszy jest człowiek, jego osobiste predyspozycje i możliwości. Chcemy uwalniać talenty, inspirować i zachęcać uczestników do współpracy, budując u nich poczucie wspólnoty. Dlatego, choć osoby pełnosprawne i niepełnosprawne oceniane są osobno, ocena ta bierze pod uwagę ich

przysłą współpracę w ramach całego przedsięwzięcia.

Kolejny etap mikroprojektu, to twórcze warsztaty o różnym charakterze: wokalnol – instrumentalnym – aktorskim, improwizacyjno – scenicznym, profilaktyczno – filmowo – interpersonalnym, a także chóralno – tanecznym i ekologicznym. – Na tym etapie, oferujemy naszym uczestnikom fachową pomoc merytoryczną oraz zajęcia wokalne z emisji głosu, harmonii, ruchu scenicznego i gry na instrumentach – mówi Mirosław Witkowski. – Podczas warsztatów pracują oni nad różnorodnym repertuarem, tak aby wspólnie opracować program koncertu galowego oraz stworzyć 20 – 40 osobowy chór integracyjny, wzorowany na amerykańskich chórach gospel.

Chór interaktywny, będący efektem współpracy międzypokoleniowej, to serce i dusza tego mikroprojektu. Występuje on na koncertach plenerowych w towarzystwie słowacko – polskich pedagogów i charyzmatycznych instrumentalistów. – To prawdziwy eksperyment – zapewnia Mirosław Witkowski. – Chcemy połączyć głosy młodych adeptów śpiewu z brzmieniem głosu osób w jesieni życia. To nowatorski sposób animowania kultury i łączenia różnic międzypokoleniowych i społecznych dla budowania wzajemnego dialogu na pograniczu polsko – słowackim.

Jak podkreśla autor mikroprojektu, wspólne spotkania przy realizacji programu są nastawione na aktywizację seniorów i młodych, budowanie wzajemnej asertywności względem siebie oraz trwałej więzi międzypokoleniowej opartej na niwelowaniu lęku przed kontaktem seniorów i młodych oraz osób niepełnosprawnych z osobami sprawnymi. – Chodzi nam o twórcze kreowanie postaw tolerancji i wzmacnianie wartości płynących z samej różnorodności życia – podkreśla Mirosław Witkowski.

Ostatni etap polsko – słowackiego mikroprojektu obejmuje cykl 16 koncertów galowych, stanowiących interaktywne show obejmujące muzykę pogranicza Polski i Słowacji. – Chcemy wciągnąć do zabawy publiczność i zachęcić ją do aktywnego udziału w tej multimedialnej gali, która obejmie elementy historii muzyki rozrywkowej pogranicza, a także trendy występujące we współczesnej kulturze.

W zamysłu organizatorów scena ma się stać miejscem eksperymentu i spotkania artystów z pogranicza polsko – słowackiego oraz uczestników mikroprojektu, a także sposobem na promowanie dialogu pomiędzy różnymi kulturami. – Elementem innowacyjnym będą interaktywne warsztaty z publicznością

– zapowiada Mirosław Witkowski. – Kilka osób wybranych z publiczności wraz z muzykami i uczestnikami projektu stanie się częścią koncertu na żywo. Dzięki takiej formule, nasz koncert nabierze charakteru interaktywnego, a słuchacze staną się jego aktywnymi uczestnikami.

To nowatorskie, transgraniczne przedsięwzięcie stanowi poważne wyzwanie zarówno pod względem artystycznym, jak i logistycznym i finansowym. Jest także na tyle elastyczne, że każda grupa objęta polsko – słowackim projektem odnajdzie w nim coś dla siebie. – Łączymy muzykę ludową z nowoczesnymi brzmieniami, starsze generacje z młodszymi pokoleniami, osoby pełnosprawne z niepełnosprawnymi. To trudne, ale także bardzo satysfakcjonujące wyzwanie – zapewnia autor mikroprojektu.

Choć Mirosław Witkowski ma spore doświadczenie w organizacji tego typu imprez przynajmniej, że sporo nauczył się od ekspertów z Euroregionu Tatry. – Pokazali nam, jak perfekcyjnie organizować i planować takie działania, a ich cenne rady i doświadczenie pozwoliły nam jeszcze bardziej udoskonalić nasz mikroprojekt.

Pomoc doświadczonych specjalistów jest naprawdę ważna tym bardziej, że Mirosław Witkowski planuje w przyszłości organizację dużego Międzynarodowego Festiwalu Polsko – Słowackiego. – Chciałbym dać szansę wszystkim wykluczonym grupom, pokazać jak wielki drzemie w nich potencjał.

Przedsięwzięcie takie wymaga pracowitości, elastyczności, wytrwałości oraz pełnego profesjonalizmu. No i oczywiście współpracy z różnymi partnerami zarówno na poziomie krajowym jak i europejskim. Mirosław Witkowski jest przekonany, że może się ono powieść zwłaszcza, że zebrane przy organizacji polsko – słowackiej mikroprojektu doświadczenia i kontakty mają wielką wartość i mogą zaprezentować w przyszłości. – Mam nadzieję, że uda nam się zrealizować wszystkie nasze zamierzenia zwłaszcza, że spotkaliśmy się z bardzo pozytywnym odzewem po obydwu stronach granicy. A to daje nadzieję na przyszłość i zachęca do dalszego działania – konkluduje autor mikroprojektu.